ފާނާނޭ ފާނިއްތަން ނުލިބެނުގެ ގަޑެއްގަ

Principle of Non-retroactivity

ދިވެހި ޝަރުޢު ll ޤާނޫނު

ފާހަގަވެގެންދާ

ތަޢާރަފް 4

ގައުމުގެ ފޯރިން ދާއިރާގެ ދަށްދޮށު 5

ދިވެހިރާއްޖެ ތަންކޮށްތަކެއް 5

ގައުދު ހަދަތަކެއް 6

ތިމާގެ ކުރިއަށް 7

ތިރީގެ ގައުދު 9

ތިރީގެ ގައުދުގެ ތެދުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން 11

ގުޅުގެ ގައުދުގެ ދާއިރާ ތަފާތު 12

ފ.ދ.ރ. ބަންދަރު ފަރިދ (2021) 13

ފ.ދ.ރ. ތިމާގެ ތަޢާރަފް (2013) 13

ފ.ދ.ރ. ދަނޑި ބަދަލު (2014) 14

ތިމާގެ ގައުދުގެ ދަތުރުތަކުގެ ތެރެއިން 16

ދުބަހަތުރ ބަދިގެ ފ.ދ.ރ (2018) 16

ތަކެއް ގައުދުގެ ފުރިހަމަކަމާ، ހަމަޖެއްސުމަށްޓަކައި ލިބިގަންނަ ގަދަފަދަ 17

ދަތަރު ގައުދު 19

ތަޢާރަފުކުރާ ގައުދު ފ.ދ.ރ (2023) 21

ތަކެއްޗާ ގުޅުންހުރި ދަށްދެނެ ބަލާ ވ. ދ.ތ (2016) 21

ދަތުރުގައި ގައުމުން ލިބޭ ފައިދާ 23

ފެނުގެ ގައުމު 26

ދާއިރާއިން ގައުމުގެ ފެނުގެ ގުޅުން 26

ފެނުގެ ގައުމު، ފެނުގެ ގައުމުގެ ގޮތް 27

ބަދަލު ތިމާގެ ކަންތައް ކުރުމަށް ގަދަ ބާރު 28

ކަމާ ފެނުގަތުމާ ދުވަސްތަކުގެ ތަފާތު 28

ފިލާ ފެނުގަތުމާ ގުޅުން ހުންނަ ކަންތައް 30

ފިލާ ދާއިރާގެ ގޮތް 31

ހަނދާންކުރަން 32

ވ. ދ. (1898) 34

ވ. ކ. (1977) 35

ގާތްކަމުގެ ދިނުމުގައި، ކަލޭގެ ފުރަތަމަ 35

ވ. ދ. (1884) 35

ވ. ދ. (2000) 36

ގަދަ 37

ފެނުގެ ގައުމުގެ ގޮތް 38

ތަފާތު ގޮތްތަކުގެ ފެނުގެ ގުޅުން 39

ދަ ސިވިލިއަންސް ކައުންސިލް 41

ކ ކ ކ 41

ކ ކ ކ 45

ކ ކ 45

ކ ކ 47

ކ ކ 48

ކ ކ 48

ކ ކ 49

ފ 50

ކ ކ 53

ކ 56

ކ 57

ކ 58

ކ 67

ތަޢާރަފް

ގަޒެއްޓުން، ތިލަދުންމަތީ ފަރާތުގައި ހުރި ކަންކަން ދިވެހިންގެ ދަށުން ދިވެހި ގަވާއިދާ ގުޅިގެން ބަލައި ބަލައި ދިވެހި ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން ގަވާއިދެއް ތައްޔާރުކުރުމަށް ގަވާއިދު ކޮމިޓީ ("ކޮމިޓީ") ގެ ބޭނުންތަކަށް ވަރަށް ބޮޑު ގޮތެއްގައި ބާރުއަޅާ ކަމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފާހަގަ ކުރަމެވެ. ތަޢާރަފްކުރަން ބާއްވާ ގަވާއިދު ކޮމިޓީ ގެ ދަށުން ގަވާއިދު ކޮމިޓީ ގެ ގަވާއިދު ކޮމިޓީ ގެ ގަވާއިދު ކޮމިޓީ ގެ

ތާއީދު ހަދާފައި، ތިމަންގެ ގެއަށް ދާންދެން. ތިއީ ދެ ބަސްވެރިންގެ ކުރިމަގުން ދުރަށް ދާ ދުވަސް ކަމަށް ވާތީ

ދެބައިކޮށް ތިމާއަށް ދެވުނީ ހަމަ ހަމަ ދެ ބައިކަމުގައި ކަށަވަރު.

ގޮތުން ފާނިއްކުރުމުގެ ބަދަލު

ދަތުރުގައި ތަފާތުވުން

ގޮތުގައި ތަފާތުވުމުގެ ކޮންމެ، ގޮތުން ތަފާތުވެގެން ދާނެ ގޮތަކީ ދަތުރުގައި ދިއުމުގެ ގޮތެއް. ގޮތުގައި ތަފާތުވާ ގޮތަކީ ދަތުރުގައި ދިއުމުގެ ގޮތެއް.[2] ދިޔައީ "ގޮތުގެ ކުށްވެރި" ކަމަށް ދެކެވުނު. ދިގުވުނު، "ގޮތުގެ ބަދަލު ދެއްކުމުގެ ގޮތް" ކަށަވަރު. "ފާނިއްކުރުމުގެ ގޮތް" ކަށަވަރު.[3] ދިޔައީ "ގޮތުގެ ފާނިއްކުރުމުގެ ބަދަލު" ކަމަށް ތަފާތުވެ ދާނެ. ތަފާތުވުމުގެ "ބަދަލު ދެއްކުމުގެ ގޮތް" ކަށަވަރު.[4] ދި ބަދަލުތަކުގެ ގޮތުގެތަކުން ބައެއް ބަދަލުތަކަށް ވިސްނުމުގެ ތަފާތުވުން ކަށަވަރު. ދެ ގޮތަކީ ކަށަވަރު ކަމަށް ވާ ގޮތަށް ދެ. ދިއުމުގެ (2020) ގައި ތަފާތުވާ ގޮތަށް ބަދަލު ދެއްކުމުގެ ގޮތް ކަށަވަރު؛

> "ގޮތުގައި ބަދަލު ދެއްކުމުގެ ގޮތެއް ކަމަށް ބަދަލު ދިނުން ގިނަ ގޮތުގެ ގޮތުގެ ގޮތަކީ ގޮތުގެ ގޮތަށް ގޮތުގައި ގޮތުގެ ގޮތަށް (Rule of Law) ގޮތުގެ ގޮތުގައި ގޮތުގެ ގޮތަށް ގޮތުގައި ގޮތުގެ ގޮތަށް ގޮތުގައި ގޮތުގެ ގޮތަށް

ގޮތުގެ ހަދަވާ

"ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ" ތަކެއް، ގޮތުގެ ތަފާތުތަކުގެ ކުށްވެރިކަމުގެ ކަންތައްތަކާ، ގުޅުން ހުރި ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ ދީފައެވެ. ފާސަދުގެ ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ކުށްވެރިކަމާ ގުޅުން ހުރި ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ ދީފައެވެ. ގޮތުގެ ތަރުތީބުގައި، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ[6] ދެއްކުން ގުޅުގެ ގޮތުގެ ހިސާބުގެ ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ ދީފައެވެ. ތިއުގެ ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ، ތ ގޮތުގެ ހިސާބުގެ ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ. ތ ގުޅުގެ ގޮތުގެ ފާއިތުވުން ދިނުމުގެ ހުއްދަ ދީފައެވެ. ގޮތުގެ ތަފާތުތަކުގެ ކުށްވެރިކަމާ ގުޅުން ހުރި

"...ފާނޫނަކުން ބަޔާކުރާ ތަންކަން ތިބާވަނީ ބާރުތަކުގެ ބަހުގައި ދެކޭ، ފަހުން ވުޒޫދުގެ ފާނޫނުގައި ބަދަލު ތެރޭގައި ބަލާ ތަކެއްތަކަށް ތަރުޖަމާ ކުރާ ގޮތަކަށް ވާހަކަ ދައްކާ ކަމަށް ބުނެ ދެ ގޮތަކަށް ބަލާ ކަމަށް ބުނެ ދެ ގޮތަކަށް ތަފުސީލު ދެއްކުމަށް ތިބާ ބޭނުންވާ ކަމަށް ބުނެ ތިބާ ކުރިން ކުރި ބަޔާނުގައި ބުނެ ހުންނަ ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ބާރުތަކުގެ ބަހުގައި ދެކޭ، ފާނޫނުގައި ބަދަލު ގެނައުމަށް ބާރުތަކުގެ ބަހުގައި ދެކޭ، ފާނޫނުގެ

ﷺ ﷺ ﷺ

ޚިލާފ ގާނޫނު

ޚިލާފ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރެވޭ ހާލަތުގައި ގާނޫނު ވުޖޫދުގައި ފާހަގަކުރާ ތާރީޚުން ފަހު ތަކެއްގެ ކަންތައް ހިންގުމަށް ދަށްކުރެވޭ ގާނޫނެއް ކަމަށް ބުނެވޭ ކަމަށްވާ ނަމަވެސް، 'ކަނޑިވެއްޓުން ފެނުމާ ގުޅުންހުރި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުން' ފަދަ ބައެއް ގާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ކަންކަމަށް ދަށްކުރެވޭ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރެވޭ ގޮތަށް ބަދަލުގެ ގާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ދަށުން[10] ތަކެއް ޚިލާފ ގާނޫނު ކަމަށް ބުނެވޭ ގޮތަށް ދަށްކުރެވޭ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރެވޭ ގޮތަށް 'ޚިލާފ ގާނޫނު ނެތް ނަމަ ޖުރުމެއް ނެތް'[11] ގެ ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަށް ދަށްކުރެވޭ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރެވޭ ގޮތަށް 'ޚިލާފ ގާނޫނު ނެތް ނަމަ ޖުރުމެއް ނެތް' ގެ ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަށް ދަށްކުރެވޭ ގާނޫނު ތަންފީޒ

ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަދެއްކެވި ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި ގަތުމާ ބެހޭ ކަންކަން
1. ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ބަލައި ގަތުމަށް، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް.	ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި ގަތުމަށް، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި ގަތުމަށް، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި ގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް.[14]
2. ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ފަރާތް ހޯދުމަށް.	ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ފަރާތް ހޯދުމަށް، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ފަރާތް ހޯދުމަށް، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ފަރާތް ހޯދުމަށް ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ފަރާތް ހޯދުމަށް ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ފަރާތް ހޯދުމަށް.[15]
3. ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ތަފާތު ފަރާތްތަކަށް ދިނުމަށް ކުށްވެރިކަން ދެނެގަތުމަށް.	ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާ ކަންކަން ތަފާތު ފަރާތްތަކަށް ދިނުމަށް ކުށްވެރިކަން ދެނެގަތުމަށް. ކުށްވެރިކަން ދެނެގަތުމަށް ކުށްވެރިކަން ދެނެގަތުމަށް ކުށްވެރިކަން ދެނެގަތުމަށް، ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް.[16]
4. ގުޅުގެ ގޮތުގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ ދިމާއަށް ދަށުވެރިކަން ދިނުމަށް.	ގުޅުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުވެރިކަން ބަލައި، ގުޅުގެ ގޮތުގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ ދިމާއަށް ދަށުވެރިކަން ދިނުމަށް، ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ ދިމާއަށް ދަށުވެރިކަން ދިނުމަށް، ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ ދިމާއަށް ދަށުވެރިކަން ދިނުމަށް

ފުދުމުގެނީ، ކުރިން ތަކުލީފު ހިނގާ ތަކުރާރުވާ ފަދަ ހާލަތެއް ހިނގާފައި ނުވާ ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ. ދެ ހުކުމުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ ބޭނުންތެރިކަމާ ގުޅިގެން ބަލާ ކަމަށް ބުނެ

ތިއާދީ ކުށްވެރިކަމުގެ ދުވަހުގައި ފިލާނަށް ވެސް ބަލަންޖެހޭ ގާނޫނުތަކުގެ ބަދަލުތަކެއް ކުރެވިފައިވާ...[21] ކަމަށްވާ.

ގާނޫނު ބަދަލުވުމުގެ ތެރެއިން ލިބޭ ލަދުވެތި

ގާނޫނު ބަދަލުވުމުގެ ތެރެއިން ލިބޭ ލަދުވެތި ފަދައިން ފެނިގެންދާ ބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން ކުށްވެރިކަމަށް ހުކުމް ކުރެވުނު ފަހުން ދަށްކުރެވޭ ދަށްވުން.[22] ލިބޭ ލަދުވެތި ފަދައިން ހަނދާންކުރެވޭ ކަމަކީ، ގާނޫނުގައި ބަދަލުތައް ގެނެސްފައި ހުންނަ ގާނޫނުތަކުގައި ކުށްވެރިކަމަށް ހުކުމް ކުރެވުނު ފަހުން ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށްކުރުން

ޒިންނީ ބ. ޝަރީފް ފަހުމީ (2021)

ހ ފަރާތުން ކުރިއަށް ގެންދާ ކޯޓުގެ ކަންކަމުގައި ފަރާތްތަކުގެ ވަކީލުންނާ ދެކޮޅަށް ކަންކަން ކުރުމުގައި ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަންކަމުގެ ތެރެއިން

ގަދަ ތަނަވަސް ކަނޑިއެއް ފުރައްވާ ދުވަސްތަކުގައި ދެމަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފާނާ ފަނޑިތަށް ދިނުމުގެ ފަރާތް ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް ކަނޑި ބަލާ ފަރާތްތަކުން ގަސްދާ ދަށުގައި ބަލާ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުގައި ކަނޑ

ވަނީ، ގާނޫނުތަކާއި 59 ވަނަ ފާހަގަކުރެވޭ ފަންނުން ލިބިގެންދާ ފައިދާތަކާ، ދެމެދު ކަންކަމުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ. ކަނޑައެޅުމުގައި ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ކަންކަމުގައި ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ. ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.[30]

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ. ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.[30]

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.[30]

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.

ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ("...ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގައި) ގެ 139[29] ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކ. ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ 1 ގައި 2 ގައިގެ ދަށުވާފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ކުށްވެރިކަމަށް ބަލައިގެންނެވި ... ...ގައިގެ ދަށުވާ، ކ. ...ފާހަގަ ...139 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި، ދ. ދާއިރާގެ ސިނާދޫ ކުދިންގެ ގާނޫނުގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތަފާތުކުރުމަށް ހެދިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާ ކުރެއްވި ކަމަށެވެ.[30]

[29] ގާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުދިންގެ ގާނޫނު، 2009 ގެ 9 ވަނަ ނަންބަރު ގާނޫނުގެ 141 ވަނަ ފާހަގަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށެވެ.

[30] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2013/HC-A/322 ގެ ޗުއްދަފާހަގަ ކުރެއްވުމުގެ 03 ވަނަ ނަންބަރު (ဆ). ހަވާލާ: 11-13

ތިމާވެއްދެވި ބަދަލުގެ ބާރު ދިނުމާއި

ކުޑަ ކުދިންގެ ތިމާވެއްދެވި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިސާ ދައްކާ ފަރާތަށް، ދައުލަތުގެ ތިމާވެއްދެވި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިސާ ދައްކާ ފަރާތަށް، ތ ދައުލަތުގެ ތިމާވެއްދެވި ބަދަލު ދެއްކުމަށް ބާރު ދިނުމާއި، ތިމާވެއްދެވި ބަދަލު ދެއްކުމުގެ ދަށުގައި ދައުލަތުގެ ބަދަލުގައި ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިސާ ދައްކާ ފަރާތަށް ބާރު ދިނުމާއި ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު ކަންކަމުގެ ނަތީޖާ ކަނޑައެޅުމަށް ދެއްކުމަށް ބާރު ދެވޭ ފަރާތް ކަނޑައެޅުމާ

ތިމަންގެ ކުއްޖާ ދެމެދު ގާނޫނީ ކަންކަމުގައި ކަނޑައެޅިގެންވާ ގޮތް ބަލާ ގޮތުން ކަންކަމުގައި ކަނޑައެޅުމަށް ކުރިން ކުއްލި ގާނޫނު ބަލައިގަތުމަށް ގާނޫނު ފެނުމާ ގުޅިގެންދާ ބަޔަކު

ލިޔުންތަކާ، ބަޔާނުތަކާ ހަމައެކަނި ގާނޫނުގެ ވިދާޅުވުމެއް، ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކާ ގުޅުވައިގެ ގާނޫނީ ކަންކަމާ ގުޅުވައިގެ ލިޔުންތަކާ، ބަޔާނުތަކާ ހަމައެކަނި ކަންކަމުގައި ކޯޓުން ބަލައިގަންނަ ގާނޫނު

ހަދާ ގާނޫނު

"ގާނޫނު ފެނުމާއި ގުޅިގެންދާ ހަދާ" ތަކުގެ ތެރެއިން ހަދާ ހަދާ ގާނޫނުތަކުގެ ދާއިރާ ހިމެނޭ ގޮތުން ހަދާ ހަދާ ގާނޫނު ކަމަށް ވަނީ ކަށަވަރުކުރެވެ.[35] ތާއީދުކުރާ ގޮތުން، ހަދާ ގާނޫނުތަކުގެ ދާއިރާ ފުށުގައި ބަލާ ގާނޫނު ފެނުމާއި ގުޅިގެންދާ ގާނޫނުތަކުގެ ދާއިރާ ފުށުގައި ބަލާ ގާނޫނު ފެނުމާ

"ކުށުގެ ގާނޫނުތަކުގައި ދިނުމުގެ ކަމުގައި، ތަކުރާރުކުރާ ގާނޫނުތަކާ ހަމައެކަނި ގާނޫނުތަކަށް ވަނީ ފާހަގަ ކުރެވިގެންނެވެ. ދެން ކުށުގެ

ތަޙްޤީގުކުރުމުގެ ދާއިރާ ބ. ގައުމު ކޯޓު (2023)

ބުދިވަ ތާރީޚުގައި ގައުމު ކޯޓުގެ 18 ވަނަ ދައުރުގެ 1979 ވަނަ ނަންބަރު ކޯލް ކުރެވުނު. ފެށުމުގައި، ބުދިވަ ތާރީޚުގައި ހަމަ ދުވަހުގެ ކޮށް ގައުމު ކޯޓު ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިވާ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު ކޯލް ކުރެވުނު. ދެ ކަމަކާ ގުޅިގެން ކޯލް ކުރެވުނު ކަންކަމަކީ، ބުދިވަ ތާރީޚުގައި ކޯޓުގެ ކާރިސްމާ ކަމުގައި ހުންނަ ގާނޫނު ތަފުސީލު ކިޔާ ކަމާ، ގާނޫނު ތަފުސީލު ކިޔާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިވާ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު ކިޔާ ކަމާ ގުޅިގެންނެވެ. ދެ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކުރިން ކަނޑައަޅާ ފައިވާ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު ކިޔާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިވަނީ، 22 ފެބްރުވަރީ 1994 ވަނަ ގާނޫނު ކަނޑައަޅާ ފައިވާ ކަންކަމުގެ ތަފުސީލު ކިޔާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކުރިން ކަނޑައަޅާ ފައިވަނީ ކޯޓުގެ ކާރިސްމާ ކަމުގައި ބުދިވަ ދުވަހުގެ ކޮށް ގައުމު ކޯޓު ކަމަށް

ކަނޑައަޅާފައިވާނެ. ލިޔުންތެރިކަމުގެ ދަށުގައިވާ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން، ތިލަދުންމަތީ ކުލަ ބަދަލުކުރުމުގެ ކަންކަމުގައި، ދ ތަކެއް ކުރެވިދާނެ. ލ ކަނޑައަޅާ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ތިލަދުންމަތީ ކުލަ ބަދަލުކުރުމުގެ ކަންކަމުގައި، ދ ތަކެއް ކުރެވިދާނެ.

ތިލަދުންމަ ގެންނަ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ހިންގާ ކޯޓުތަކުގައި ކުށްވެރިކަމަށް ގެންނަ 04 ގަސް ތިލަދުންމަ ގެންނަ ކަންކަމުގައި، ލިޔުންތެރިކަމުގެ ދަށުގައި ކުށްވެރިކަމަށް ގެންނަ ކަންކަމުގައި ތިލަދުންމަ ގެންނަ 24 ގަސް ތިލަދުންމަ ލިޔެފައިވާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ދިނުމަށް ލ ގެ ދަށުގައި ކަނޑައަޅާ ދީފައިވާ ގޮތަށް، ކުށްވެރިކަމަށް ގެންނަ ކަންކަމުގައި ތިލަދުންމަ ގެންނަ ކަންކަމުގައި

ފަދައިން ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް

ފަދައިން ގާނޫނުގެ ފާސްކުރުމުގެ ކުރިމަތީ ގާނޫނުތަކުގެ ގާނޫނުގެ ހިންގުމާ ގުޅިގެންވާ، ގ ގާނޫނުގެ ފެނުމާ ގުޅިގެންވާ ކަންކަމުގައި ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބަލިކަށި ހައްދަވައި ދިރިއުޅުމުގެ ގުނަވަންތަ ބަދަލެއް ގެނައުމަށް. ނަފާތަކާ، ގާނޫނުގެ ފެނުމާ ގުޅިގެންވާ ކަންކަމުގައި ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް ގާނޫނުގެ ފަދައިން ގާނޫނު ފެނުމުގެ ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް ގާނޫނުގެ ފެނުމާ ގުޅިގެންވާ ކަންކަމުގައި ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް؟ ގާނޫނު ފާސްކުރުމުގެ ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް؟ ދިވެ ހުށަހެޅުމަށް؟

ބަލަހައްޓާ ފ. ދ.ތާނަ.ން (2022) ގެ ފަހުގައި ކުށްވެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ކުށްވެރިކަމާ ދެކޮޅަށް ގެންގުޅޭ "ގާނޫނުގެ ފެނުމުގައި ކުރިންވެރިކަން ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ތާއީދުކުރާ ގާނޫނުތަކުގެ ތަފާތުތަކާ ގުޅިގެންވާ ކަންކަމުގައި ކުށްވެރިކަމާ ދެކޮޅަށް ގެންގުޅޭ ކަންކަމުގެ ގާނޫނުގެ ފެނުމާ ގުޅިގެންވާ ކަންކަމުގައި ކުރިންވެރިކަން ދިނުމަށް

ފާހަގަކުރެވޭ (ހ) ގެ ތަކުރާރު ހިނގާ ގާނޫނުތަކުގެ ފެނުމާއި ގުޅިގެންދާ ބަދަލުތަކުގެ ބަލައިގަތުމުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިގެންދާ ގާނޫނުތަކުގެ ފެނުމާއި ގުޅިގެންދާ ބަދަލުތަކަށް"[44] ވަނީ.

ކޮމިޝަނުގެ ބާވަތްތަކާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކުގެ ވަގުތީ ބަދަލުތަކުގެ ގޮތުގައި ގާނޫނުގައި ބަދަލު ގެނެވުނު ދުވަހުން ފެށިގެން 12 ގަހަ ފާހަގަކުރެވޭ (ބ) ވަނަ ތާރީޚަށްވެސް ގާނޫނުގެ ފެނުމާއި ގުޅިގެންދާ ބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޝަނަށް ތަކުރާރު (ކ ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ ތަކުރާރު) ކުރެވޭ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެންދާ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ ތަކުރާރު ކުރެވޭ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެންދާ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ ތަކުރާރު ކުރެވޭ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެންދާ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކަށް ވާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެވުނު ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެންދާ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކަށް ވާ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނެވުނު

ގާނޫނު ހިންގަންޖެހޭ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ކަންކަން ކުރަންވީ ގޮތް ބަޔާންކުރަން ވާނެ ކަމަށް ...[46] ބަލައިގެން.

[46] ޢިލާހުވެގެންދާ ކޯޓުގެ ނަންބަރ: 2021/SC-A/108 ދާއިރާގެ 20 ވަނަ ފެށުންދުވަސް ހުކުރު: 10

ތިލަދުންމަތީ ގޮތުން

ދާދޮށުގެ ގޮތުގައި، ތިލަދުންމަތީ ގޮތުގެ ފަރަގު

ގޮތުގަކީ ފަރާތް ކުރިއަރައިގެން ދިއުމުގެ ތެރެއިން ދެ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ. ތަކެ ދާދޮށުގައި ތަކެ ތަކެއް ދައްކާ ގޮތެވެ. ފުރަތަމަ، ތިލަދުންމަތީ[47] ގޮތުގެ. ދެވަނަ، ތިލަދުންމަތީ[48] ގޮތެވެ. ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތަކީ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ. ގޮތުގެ ތެރެއިން ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތަކީ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ. ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތަކީ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ. ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތަކީ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ؟ ގޮތަކީ ތިލަދުންމަތީ ގޮތެއްކަ؟ ކަމަށެވެ.

ދާދޮށުގެ ގޮތުގެ ފާނަގަޑުގައި ތަނަވަސް ގޮތެއް (ތަކެއް ގޮތަކީ) ތަކެ ތަކެއް ދައްކާ ގޮތެވެ (ކުރިއަ ތަކެއް ގޮތަކީ)ގ. ކ ތަކެއް ދައްކާ ގޮތަކީ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ، ދާދޮށުގެ ގޮތުގެ ފާނަގަޑުގައި ތަނަވަސް ގޮތެއް ދައްކާ ގޮތެވެ[1] ތަކެ ތަކެއް ދައްކާ ގޮތެވެ.

ތިލަދުންމަތީ ގޮތުގެ ފާނަގަޑުގައި ތަނަވަސް ގޮތެއް، ދާދޮށުގެ ގޮތުގެ ތަކެ ތަކެއް ދައްކާ ގޮތެވެ، ގ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ، ދ ކ ކަ ކަމެއް ދައްކާ ގޮތެވެ،

ތިލަގަނޑު ގާނޫނު ކަންކަމުގައި ތިލަގަނޑުގެ ގާނޫނު ކަންކަމުގައި ކުރިއަށްދާ

ބަދަލުގެ، ކުށުގެ ތަފުސީލާ ގުޅުން ހުރި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޯޓަށް ފާހަގަ ކުރެވޭ ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޯޓުގެ ވަގުތީ ބާރުގެ ދާއިރާ ކަށަވަރުކުރުން.[50]"

ކުށްވެރިކަމުގެ ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭ ކަންކަން

ފިޔަވަޅު ގެންނަ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި ކުށްވެރިކަމުގެ ކަނޑައެޅުން، ތާ ފަރާތުގެ ހިންގުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ފަރާތެއް، ތާ ފަރާތުގެ ވަކީލުގެ ކަންތައް ކުރުމުގައި ކުށްވެރިކަމުގެ ކަނޑައެޅުން ކުށްވެރިކަމުގެ ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާ ކަންކަން ކަނޑައެޅުން. ބަލައިގެން، ތާ ފަރާތުގެ ހިންގުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ފަރާތެއް، ތާ ފަރާތުގެ ވަކީލުގެ ކަންތައް ކުރުމުގައި ކުށްވެރިކަމުގެ ކަނޑައެޅުން ކުށްވެރިކަމުގެ ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާ ކަންކަން ކަނޑައެޅުން. ބަލައިގެން

ހަމަޖެއްސެވުމާ ދެކޮޅަށް، ތިމާގެ ތަރުފަ ކަންކަމުގައި ތިމާއަށް ލިބިފައިވާ ހައްގުތަކާ ގުޅުންހުރި ގޮތުގެ ފުޅާތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ތިމާ ދެކޮޅު ހަދާ ގޮތަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ކަންކަމުގައި ބަދަލު ގެނެވޭ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ދެކޮޅު ހަދާ ގޮތަށް

ތަފާތުވުމުގެ ތާރީޚުގެ ކުރިން ކުށްވެރިކަމުގެ / ޝަރީޢަތް ތަންފީޒުކުރުމުގެ. ތާއީދު ފާސްކުރި ދުވަހުގައި ހަދާ ނަތީޖާ ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ހިނގި ކަންތައް ހަމައެކަނި ހިމަނާ ކަމަށް ވާތީ. ތާއީދު ތަ ދިނުމުގެ ދުވަހުގައި ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ހިނގި ކަންތައް ހަމައެކަނި ނޫން ކަމަށާ، ދަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުލްހަ ވަނަ ދަށުގައި ކަމަށާ ބުނެ ތާއީދު ކުށްވެރިކަމުގެ ދަށުން ހިނގި ކަންތައް ހަމައެކަނި ނޫން ކަމަށާ ބުނެ ތާއީދު ތަ ދިނުމުގެ ދުވަހުގައި

ހިންގަނީ. ތިންވަނަކަށް، ދިވެހިރާއްޖެ ފާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ހިންގާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން. ފުންމަނަދުގެ ބަދަލު ހިންގުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން. ފާނޫނީ ކަންތައް ހިންގުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން. ފާނޫނު ފެނުމާއި ގުޅިގެންދާ ބަދަލު "ފުންމަނަދު ފެނުން ފަށާ ދުވަހުގެ ފަހުން ފާނޫނު ފެނުމާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން" ތަކެއްޗާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން ކަމުގައި ވިސްނުން.

ތަނ ދިވެހިރާއްޖެ ފާނޫނުތަކާ، ތަފާތު ތަކެއްޗާ ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުމަށް ފާނޫނު ފެނުމާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެ ފާނޫނުތަކުގައި ބަލާ ބަލާ ތަންތަނުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން ކަމަށް ދެކެ ވަނީ.

ދިވެހިރާއްޖެ ދަތުރުތަކުގެ ތެދުވެރިކަން ބަލަހައްޓާ ގޮތް

ފާނޫނުތަކުގެ ދަތުރުތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ކަނޑުމަތީ ދަތުރުތަކުގައި ތެދުވެރިކަން ބަލަހައްޓާ ގޮތް ކިހާ ހިނދަކު ބަދަލެއް ނުވާ ގޮތަށް ބަލަހައްޓާ ގޮތް "ދިވެހިރާއްޖެ ކަނޑުމަތީ ދަތުރުތަކުގައި ތެދުވެރިކަމާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުން" ކަމުގައި ވިސްނުން. ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދެމެދު ގުޅުން ބާރުއަޅައި ބެހެއްޓުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ކަނޑުމަތީ ދަތުރުތަކުގައި ތެދުވެރިކަން ބަލަހައްޓާ ގޮތް ބަދަލެއް ނުވާ ގޮތަށް ބަލަހައްޓާ ގޮތް

ތެދުވެދާނެ ކަމެއް ހިނގާފައި ނެތް، ނަމަވެސް ކުރީގައި ހިނގާ ކަންކަމާ ގުޅުން، ތާއީދުކުރާ ގޮތަށް ހުށަހެޅުނު ދަލީލުތަކުގެ ތެރެއިން، ކ. ގަދަ ގޮތަށް ދައްކާ ދަލީލަކީ (1869)[57] ގައި ހިނގި ގާނޫނެއް ކަމުގައި ވާ ކަމަށާ، ދެން ކ. ގަދަ ގޮތަށް ދައްކާ ދަލީލަކީ، ކ. ގެ ކުށް ހިނގާ ވަގުތު ހުރި ގާނޫނަށް ވުރެ ދަށްކޮށް ދެވޭ ދަށުގެ ގާނޫނެއް ("ގާނޫނު ގައިގައި ދާ ކަމުގައި") (ex post facto) ގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ކަމަށާ ވެސް ބުނެ ދެއްވާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ދައްކާ ދަލީލު ކ. ގެ ފަރާތުން ހުށަހ

ދުންވަރަށް ފެނުން ދަށަށް ދަތުރުކުރާތޯ ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަނޑުގެ ކަނޑިއަށް ކަނޑުގެ ތެރެ ދިގު ކަމުގައި ވާ ގޮތަށް

ސަލާމަތާ ދުރުގައި ތަނާ 05 ފިހާރު ވ. ފ۔ (2012) ގައި ހިނގާ "ދިވެހި ކުންފުނި ސާވިސަސް ކޯޕަރޭޝަން" ގެ ތެރެއިން ސަރުކާރުން ފެނުގެ ދަށްދެވުނު ހާލަތުގައި ހުންނަ ފެނުގެ ބިލުގެ ފައިސާ ދައްކާ ނުލާ ހުންނަ ކަމަށް ބުނެ، ކުންފުނީގެ ސާވިސަސް ދިނުން ހުއްޓުވާ ދިނުމަށް ކުންފުނީގެ ފަރާތުން ކުރި ދައުވާ ގެ ތެރެއިން

ސްޕްލޯން ވ. ކެލިފޯނިއާ (1977)

ހެއްކެއް ކުރެއްވުމުގެ ކަންކަމުގައި ދެކުނުގެ ގާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން ދެ ގޮތަކަށް ބަލާ ބަލާ ގާނޫނުތަކެއް ހުންނަ ގޮތް ފާހަގަ ކުރެވެ. ދެ ގޮތަކަށް ބަލާ ބަލާ ގާނޫނުތަކަކީ ދެ ގޮތަކަށް ބަލާ ބަލާ ގާނޫނުތަކެއް ކަމަށް ބުނެ

ކުށްވެ ހުކުމްކުރި ފަރާތް (ގާނޫނު ފަހަރުގައި ތާރީޚުގައި ދިވެހި) ކުށްވެ ބަލައި ގާނޫނުގައިވާ ދަށްވުން. ތަނ ލ ފަދަ ކުށްތަކަށް ކުށްވެ ގަދަކަށް ދަށްވެ، ލ ފަދަ ކުށްތަކަށް "ކ" ކުށްވެ ދަށްވުން ގާނޫނުގައި ދަށްވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށްވެ ދަށްވާ ފަރާތަކީ ކ ކަމަށް ބަލައި ގާނޫނުގައި ދަށްވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން

ސަބަބެއް ހިނގާފައި ފާނާ ދެކެވަޑައި ގެންދާ ކަމަކަށް ވާތީ ސާބަހުގެ ކުރިން ދެ ގަޑި ހަމައަށް ކުރިން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށް ބުނެފި. ހަނދާންކުރާ ގޮތުގައި ކުރިން ދެ ގަޑި ހަމައަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށް ބުނެ ފާނާ ފަށާ ގަޑި ދެ ގަޑި ހަމަ

ތިޔަފަތުތައް ތަދުވުނަދުގެ ކަރެވިގެ ހުވަދުތަކުން ލިޔެ ހުށަހެޅުން ކަންކަން

"ތިޔަފަރާ ތައުލީމުގެ ދާއިރާގެ" ތަރައްޤީފައިވާ ކަރެވިގެ ތަފާތު ދާއިރާތަކުގެ ކަންކަން ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ތިޔަފަތުތަކުން ފާސްކުރެވިގެންވާ "ކޮންމެ ކުދިކަމެއް ފާހަގަކުރުމަށް" ދިވެހި ބަހުގެ ފާނޭ (ދަރަނޑު) ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ތަކުރާރުކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ތަކުރާރުކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ފާނޭ ފެށެއަށް ތެރިކުރުމުގެ ދާއިރާގެ ތަފާތު ދާއިރާތަކުގެ ކަންކަން ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ތަކުރާރުކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ފާނޭ ފެށެއަށް ތެރިކުރުމުގެ ދާއިރާގެ ތަފާތު ދާއިރާތަކުގެ ކަންކަން ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ތަކުރާރުކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ތިޔަފަރާ ތައުލީމުގެ ދާއިރާގެ ތަފާތު ދާއިރާތަކުގެ ކަންކަން ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ތަކުރާރުކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް ތަކުރާރުކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކަން ދެނެގަތުމަށް

ތަފާތު ގޮތްތަކުގެ ފެތުރުން ގައުމުގެ ތެރެއިން ހުއްޓާލުން

ދިވެހިރާއްޖެ ތާރީޚުގައި ގިނަ ފަހަރު ތަފާތު ގޮތްތަކުގެ ފެތުރުން ގައުމުގެ ތެރެއިން ހުއްޓާލާ ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ދެން ދިޔަ ކޮންމެ ފަހަރެއްގައި ވެސް، ގައުމުގެ ފެތުރުން ކަނޑައެޅުމަށް ބޭނުންކުރި ގޮތް 'ގައުމުގެ ފެތުރުން ދެނެގަތުމުގެ ލަނޑުދަނޑި' ގެ ތެރެއިން ބަލާލެވެއެވެ. ވަރަށް ގިނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ތާއީދު ކުރެވުނު ގޮތެއް ކަމުގައި ވާތީ، ފެތުރުން ހުއްޓާލުމަށް ބޭނުންކުރި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން "ލޮކްޑައުން" ގެ ގޮތް ވަރަށް ގިނައިން ބޭނުންކުރެވުނެވެ. ތ ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެ 169 ވަނަ ފާގަނޑަށް (11 ވަނަ ފެब्रुއަރި) ވެއްދެވި ފެތުރުން ގައުމުގެ ތެރެއިން ހުއްޓާލުމުގެ ގޮތް ދަށްކޮށްފައި ވަނީ ކަނޑައެޅިފައެވެ.

ފަހު ދުވަސްވަރު ގައުމުގެ ތެރެއިން ގައުމުގެ ތެރެއަށް ފެތުރުން ހުއްޓާލުމަށް ބޭނުންކުރި ކަންތައް ތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ދުވަހަކު ކަނޑައެޅުނު ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ބަލާލާ ފެތުރުން ދެނެގަތުމުގެ ލަނޑުދަނޑި ކަށަވަރު ކުރެވެ ދިޔައީ ކިހާ ދުވަހަކަށް ހެއްކެއް ނެތް ކަމަށް ވާތީ، ގައުމުގެ ތެރެއިން ފެތުރުން ހުއްޓާލުމަށް ބޭނުންކުރި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން "ލޮކްޑައުން" ގެ ގޮތް ވަރަށް ގިނައިން ބޭނުންކުރެވުނެވެ. ތ ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެ ފެތުރުން ދެނެގަތުމުގެ ލަނޑުދަނޑި ކަށަވަރު ކުރެވުނު 5 ވަނަ ފާގަނޑުގައި ކަނޑައެޅުނެވެ، ގައުމުގެ ތެރެއަށް ފެތުރުން ހުއްޓާލުމަށް ފެނުނު ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ބަލާލާ ފެތުރުން ދެނެގަތުމުގެ ލަނޑުދަނޑި ކަށަވަރު ކުރެވުނު ގޮތަކީ، ތ ގައުދުގެ ދަށުން ގައުމުގެ ތެރެއިން ބޭރަށް ދާ ފަރާތްތަކަށް ކަށަވަރު ކުރެވުނު "ކ ގައުމުގެ ތެރެއ

ފާނާ ފަށާނަ ތާރީޚުގެ ފާނާ ހުއްޓާ ހަތަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފަށާ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ކަންތައް ކުރުމަށް ކުރިން ދަށުގެ ތާރީޚުގައި ކަންތައް ކުރަންވާނެ. ތާރީޚުތަކުގައި ކަންތައް ކުރުމަށް ކުރިން ތާރީޚު ކަށަވަރުކުރަންވާނެ.

ދަށުވެގެންދާގޮތުގެ ކަނޑައެޅުން ހުށަހެޅުން

"ފުޅާކުރުމުގެ ދާއިރާގައި ބާރުތަކުގެ ވަކިކަން" ދަށުވެގެންދާ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުން ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި، ގާނޫނުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ ހަ ދިވެހިރާއްޖެ ބަންދުގެ ދަށުވެގެންދާ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުން ހުށަހެޅުމުގެ ދަޢުވާ ކަމަށް ވާ ކަމަށް ބަލައިގެން، ދަޢުވާ ހުށަހެޅުނު ގާނޫނުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާ ކުރާ ގޮތަށް

ހިންގުމަށެވެ.[75] ގާނޫނުގައި ބަލާފައި ވަނީ، ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން، ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން، ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމެވެ.[76] ތިލަދުންމަ، ގާނޫނު ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ބަލާ ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމެވެ.[77] ތިލަދުންމަ ބަލާ ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމެވެ. ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ބަލާ ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމެވެ.[78] ލިޔެފައި ތިލަދުންމަ ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ބަލާ ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާފައިވާ ކަންކަމެވެ. ލިޔެފައި ތިލަދުންމަ ހުށަހަޅާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ބަލާ ކަންކަން ހިންގުމަށް ބާރުދީ ގާނޫނުގައި ބަލާ ކަންކަމެވެ. ލިޔެ

ކުށްވެ ކަނޑައި ނިންމާފައިވާ ހުދުކަމުގެ ހާލަތުތަކ	
1. ކުށްވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ފާސްކަންތ؛	ކުށްވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ހެކިތަކާ ހަގީގަތުގައި ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކ ހާމަކުރުމަށ. ފާސްކުރެވިފައިވ ކުށްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކ ހާމަކުރުމަށ، ތ ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތ ކަނޑައެޅުމަށ ވެސ ތ ހުށަހަޅަނ.
2. ތ ކަންތައ ހާމަކުރުމ؛	ކަނޑައެޅުނ ކަންތ ހާމަކުރުމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ، ކަނޑައެޅުނ ކަންތ ހާމަކުރުމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ، ކަނޑައެޅުނ ކަންތ ހާމަކުރުމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ ފާހަގަ ކުރަންވާނ. ފާސްކުރެވ ކަންތ ހާމަކުރުމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ ފާހަގަ ކުރަންވާނ.
3. ނިންމުމ ގެނައ ސަބަބ (ratio decidendi)؛	ނިންމުމ ގެނައ ސަބަބ ކަނޑައެޅުމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ، ނިންމުމ ގެނައ ސަބަބ ކަނޑައެޅުމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ (justifications) ހާމަ ކުރ. ނިންމ ކުށްވެރިކަމ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ ނިންމުމ ގެނައ ސަބަބ ހާމަ ކުރ ގޮތ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ ފާހަގަ ކުރަންވާނ. ކަނޑައެޅުނ ގޮތ ނިންމުމ ގެނައ ސަބަބ ހާމަ ކުރ ގޮތ ކަނޑައެޅުނ ގޮތ ފާހަގަ ކުރ، ކަނ ކުށ ކ (2023) ގ ކުށ ކ 02 ދ، ކުށ ކ ކ ގ ކ ގ ކ ގ

4. **ބަސް ދާދި ކުރުން**؛ (obiter dictum)	ހަނދާންކުރަން ވާނީ ކޯޓުގެ ބަޔާނުގައި ބަލައިގަނެ ނުލާ ބަސް ދާދި ކުރެއްވި ކަންކަމަށް ވާ ނަމަ، ކޯޓުގެ ނުކުތާ ނުވާ ކަމަށާ ދެކޭ ކަންކަމަށް ވާ ނަމަ، ކޯޓުގެ ބަޔާނުގައި ބަލައިގަނެ ނުލާ ބަސް ދާދި ކުރެއްވި

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ހިއްސާ ދާއިރާ ތަކުގެ ތެރެއިން ދެ ފަރާތް ހިއްސާ ކުރާ، ހ ފަދަ ހާލަތެއްގައި ހިއްސާ ކުރާ ދާއިރާ ތަކުގެ ތެރެ ކުރިން

ތިމާވެއްކަން ތަކެއް

ތެދުކަމުގެ ތިމާވެއްކަށް ވ ފަލާސަފީގެ ތެރެ ފަލާސަފީ ގޮތުގައި ކަންކަމުގެ ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ. ތިމާވެއްކަށް ކަންކަމުގެ ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ.[88] ތަފާތު ގޮތަކަށް ފަލާސަފީ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ. ފަލާސަފީ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ. ފަލާސަފީ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ.[89] ތަކެއް ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ.[90] ފަލާސަފީ ތަ ތިމާވެއްކަށް ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ، ފ ފަލާސަފީ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ.[91]

ތިމާވެއްކަށް ފ ފަލާސަފީ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ، ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ.[92] ތިމާވެއްކަށް ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ. ފ ފަލާސަފީ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ތަ ފަންނުގެ ތެރެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ.[93] ތިމާވެއްކަށް ފ ފަލާސަފީ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ ތަ ފަލާސަފީ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ. ތަ ފ ތަ ތަކެއް ތެދުކަމާ ގުޅިގެން ބަސް ކުރެވެ

ކަނޑައި ގަނެ ހިނގާ ވިޔަފާރި ފަސްކުރުން

ކަނޑައި ގަނެ ހިނގާ ވިޔަފާރިއެއް ގޮތުގެ ތެރެއިން ދަށުގެ ހާލަތުގައި ހިނގާ ވިޔަފާރި ކަމަށް ބަލައި ގެންނަ ގޮތުގެ ތެރެއިން ކަނޑައި ގަނެ ހިނގާ ވިޔަފާރި ކަމަށް ބަލައި ގެންނަ ގޮތަކީ ކަނޑައި ގަނެ ހިނގާ ވިޔަފާރި ކަމަށް ބަލައި ގެންނަ ގޮތެއް ކަމަށް ބަލާ ގޮތެއް

ތާއީދު ލިބުމަށް ތަދައްޚަލުވުމުގެ ކަންކަމުގައި ކަންތައް ހިނގާފައި، ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި "ކަނޑައެޅުމުގެ ދަށުން"[98] ލިޔެފައިވާ ކަންކަމަށް ބަދަލު ދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމަށް ބުނެ، ގެންދާ ގޮތަށް ބަދަލު ދިނުމަށް ކަނޑައެޅުނު 19 ވަނަ ފާހަގަކުރުމުގައި، ގެންދާ ގޮތުގެ ތަފާތުތަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ބަދަލު ދިނުމަށް ކަނޑައެޅުނު ގޮތަށް ބަދަލު ދިނުމަށް ތަދައްޚަލުވާ

ތިމަންގެ ގާތްބައްދަލާ، ތަފާތުގެ ހިދުމަތް ހޯދުމަށް ކައުންސިލަރ ތިރީގައި ދެކެވޭ ގޮތަށް ގެންދާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅުނު ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކައުންސިލަރ ތިރީ ދެކެވުނު ކަންކަމަށް ބަލާ ނިންމުމަކީ ތިރީގައި ދެކެވޭ ގޮތަށް ކަމަށް ބުނެ ކައުންސިލަރ ތިރީ ވަކި ކަންކަމެއް ބަލާ ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުނު

ތަކުދާ ދާނީ ވަކި ގަޑިއަކުން ފަށާ ތަނަކުން ކަމަށާ ހަމަ ގަޑިއަކުން ނުވަ ތަނަކަށް. ތިމަންގެ ފާނާ ދާ ދުވަހުގެ ފާތިހު ގަނޑުން ފެށިގެ ދާ ދުވަހުގެ ފާތިހު ގަނޑާ ހަމަ ގަޑިއަކާ ހަމަ ގަޑިއަކ

ގާނޫނީ ކަންކަމުގައި، ތި ފާހަގަކުރާ ވަގުތު ގާނޫނުން ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ދެއްކުން. ތި ފާހަގަކުރާ ކަންކަމުގައި، ކ ފަހަރަކުން ކަނޑައަޅާ ގާނޫނުގައި، ތި ފާހަގަކުރުގެ ކަންކަމެވެ.

...ގާނޫނުން ބާރުދީފައި ހުރަސްކުރާ ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާ ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ 169 ވަނަ ފާހަގަކުރާ، ދިވެހި ރައްޔިތުން، ބޭރުގެ ރައްޔިތެއްކަމަށް ދައުލަތުގެ 169 ވަނަ ފާހަގަކުރުގެ (ހ) ގ ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން 169 ވަނަ ފާހަގަކުރުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ ގާނޫނީ ކަންކަމުގައި، ކ ފަހަރަކ

ކުށުގެ ފަރާތުގެ ލިބުމުގައި ކަންބޮޑު ތަފާތެއް ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަމަށް ވާހަކަ ދަންނަވާ ކަމަށް ވާނަމަ، ލިޔުމުގައި ބަޔާންކުރެވޭ ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކުށުގެ ފަރާތުގެ ލިބުމުގައި ކަންބޮޑު ތަފާތެއް ހުރިކަން ބަލައި ގަތުމަށް ދަށުން ކަންތައް ކުރަންވާނެ..." ފާސްކޮށްފައި.[105]

ލި ފައިސަލާގައި ވެސް ހަމަ ހަމަ ގޮތަށް ކުށުގެ ފަރާތުގެ ލިބުމުގައި ކަންބޮޑު ތަފާތެއް ހުރިކަން ބަލައި ގަތުމަށް ދަށުން ކަންތައް ކުރަންވާނެ ކަމަށް ވާ ގޮތަށް ބަޔާންކުރެވިފައި ވާ ކަމަށް ވާ ގޮތުން، ލި ފައިސަލާ ގުޅިގެން ކުށުގެ ފަރާތުގެ ލިބުމުގައި ކަންބޮޑު ތަފާތެއް ހުރިކަން ބަލައި ގަތުމަށް ދަށުން ކަންތައް ކުރަންވާ

ށ.ގ.ކ.ބ.ކ.ގ.ކ.ބ.ކ.ގ.ކ.ބ.ކ

ލ ލަންބަގަރަށް ބޭނުންވާ، ގަޑިން ކެތްމަ ލަންބަ ކުރިއަށް ދާނެ ތަނެއް ލިބިގެންދާ ހިތަ، ލަފާކުރާ ހިންގަންޖެހޭ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް ދާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް ދާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ގަޑިން ކެތްމަ ލަންބަ

ފަސްއަހަރުގެ ތެދުވެރިކަން ދެމިހުރުން 'ތަރައްގަފާތްކުރާ ކަންތައް' ގެ ފަރާތުން ފާސްކުރަންޖެހޭ. ތިނަށް ކަންކަމުގައި ދެމިހުރުން ގެނައުމަށް ފާސްކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ހުރިހާ ކަންކަމެއް ކަމުގައި ވާ ކަމަށް ދެން ބުނެ ދެއްވާ ކަންތައް ކަމަށް

ގައުމުތަކާއި 07 ގަސް ފާރުގަނޑު ބަލަހައްޓާ ގާތްކަމުގައި ދައްކާ ހާސިލުކުރެވޭ ކަމަށް ކަށަވަރު. ދެ ދަރި ތަކުލީފުކުރާ ދިރާސާތަކުގެ ގޮތުގައި 22 ގަސް ފާރުގެ (ر) ތިންދަރި، 48 ގަސް ފާރުގެއިން ހޯދާ ކަށަވަރު ކުރެވޭ ގޮތަށް ފަރުތަކުގެ ގުދަނުގައި ބަހައްޓާ ފެނުގައި ދަށަށް ގެންދެވޭ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ

ފުރަތަ ތެރެ ކައުންސިލް ނަންބަރު ހ.ތެ.ދ/ކ/ 2019/70 ގެ 84 ވަނަ ގާނޫނީ ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ގެންދާ ގޮތް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނު[109]

ތަކުރުރުކުރުމުގެ ކުރިން، ފުޅާކުރުމުގެ ކުރިން ތަރުޖަމާ ކުރެވިފައި ހުންނަ ލިޔުންތައް ކިޔާ ބަލާ ބަލައި، ތަކުރުރުކުރުމުގެ ކުރިން ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ގެންދާ ގޮތް ބަލައި ބަލައި ހުށަހެޅުން ކުރަންވާނެ. ތަކުރުރު

3. ކޮންމެ ބަދަލުކުރުމާ ގުޅުންހުރި ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުން ދަށުގައި ބަލައިގަންނަންވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން (ދަންނަވަރުގެ ބިދާނުގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން، ތަކެތި ތައްޔާރުކުރުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން)

ފާހަގަކުރަންވާނީ ކޮންމެ ބަދަލެއްގެ ކުރިން ގުޅުންހުރި ބައިވެރިން ގުޅުން ހިންގަންވާނެ ގޮތާ ބެހޭގޮތުން ކަންކަން ކަނޑައަޅައި ގަތުމަށް ކަމަށާ، ގުޅުން ހިންގަންވާ ގޮތާ ބެހޭގޮތުން ކަންކަން ކަނޑައަޅައި ގަތުމަށް ކަމަށާ، ތަކެތި ތައްޔާރުކުރުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ކަނޑައަޅައި ގަތުމަށް ކަމަށާ، ބަދަލ

			ކުށްވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް ކުށްވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް
02	**ކުށް ތ. ތަކުރާރު ދޫކުރުން (2020)**[111] ހ. ހުޅުވާލައި ގާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާ ގުޅޭ ގާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ ފާނާ ގުޅިގެން ތަކުރާރުކުރުމުގެ ކުށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތަކާ ގުޅިގެން ކުށްވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް

			ތަކުންތަކުގެ ތަފާތުކަންތައް، ތަކެއްޗާ ގުޅުންހުރި ތަކެއްޗާ ގުޅުންނެތް ތަކެއްޗާ ގުޅުންހުރި ތަކެއްޗާ ގުޅުންނެތް ތަކެއްޗާ ގުޅުންހުރި ތަކެއްޗާ ގުޅުންނެތް 47 ވަނަ ފާއިދާތައް ބަލައިގެންނެވެ. ތަނަވަސް ދިގު ކަމަށާ، ކުރު ކަމަށާ ބެލެވޭ ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވެ.
03	**<u>ދަށް ۵. ދުބަހުވެދޭ ތަނެއް (2023)</u>**[112] ދުބަހުވެދޭ ތަނެއް ހަދާ ގޮތުގެ ތަފާތު ގޮތްތަކުގެ ތަފާތު ގޮތްތަކާ ގުޅުންހުރި ގޮތްތަކާ ގުޅުންނެތް

	ތަކެތި ތައްޔާ ކުރުމުގެ ގައުދަތުގައި ހުންނަ ކަންކަމެވެ.	ތަކެތި ތައްޔާ ކުރުމުގެ ގައުދަ ހުންނަ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ގޮތް ބަލައި ގަންނަ ކަންކަމެވެ. ތަކެތި ތައްޔާ ކުރުމުގެ ގައުދަ ހުންނަ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ގޮތް ބަލައި ގަންނަ ކަންކަމެވެ.
ނޯޓް:	ތަކެތި ތައްޔާ ކުރުމުގެ ގައުދަ ހުންނަ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ގޮތް ބަލައި ގަންނަ ކަންކަމެވެ.	ތަކެތި ތައްޔާ ކުރުމުގެ ގައުދަ ހުންނަ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކޮންކަންތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ގޮތް ބަލައި ގަންނަ ކަންކަމެވެ.

	ހަނދާންކުރަން ޖެހޭ ކަންތައް ދެއްކުމަށް ކުރިން ދަންނަވައިދެއްވުން ގާތްގަނޑަށް ބޭނުންވާ ކަންތައް ދެއްކުމަށް ކުރިން ދަންނަވައިދެއްވުން		ދ. ދިގުކޮށް ދިގުކޮށް ދިގުކޮށް ދ. ދ. ދ.

			-ކުއިވިނާތަކާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުން ކަންކަމުގައި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ހޯދުމަށް ބާރުއެޅުން. (ލަންޏާ) ކުރުން. ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ހޯދުން، ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ހިފާ ފައިސާ ނުވަތަ ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުން. -ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ހޯދުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުން، ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުން. -ދިހަ ދުވަހުގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ހޯދުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުން.
04	**ބަހަށް ބަލިވަހިކަން ވ. ބައްލަވާ ގަދަ ބަލި (2021)**[113]	ކޮބައިތޯ ބަލި ދިއުމުގެ ކުރިން ދެ ދުވަހުގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުން ހިފެ ހުންނަ ގޮތް ކިހާ ބޮޑެއްތޯ؟	-ދިހަ ދުވަހުގެ ތެދުވެރިކަމުގައި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ހޯދުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި ދަންނަވާ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިދާ ހިފެހެއްޓުން.

[113] ފިލާވަޅުގެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2020/SC-A/28 ގައިވާގޮތަށް.

	ވެއްދި. ތަނެއް ތަކެއް ހުއްޓުވަކަށާ ހަދާ ގޮތަކަށް ކަމަށް ވެއްދި. ފާހަގަ ކުރަންވާ ކަމަކީ، ތަކެއް ހުއްޓުވާ ގޮތަކަށް ކަމަށް ވެގެންދާ ކަމަށް ދެކޭ ގޮތަށް ކަމަށް ވެއްދި.	ކަންކަން ހިނގާ ގޮތް ބަލާ ދަށްވާ ބަޔަކު ހުރި ނަމަ، ކަންކަން ހިނގާ ގޮތް ބަލާ ދަށްވާ ބަޔަކު ހުރި ނަމަ،	ވ-ދ ފަރާތުގެ ކުށްވެރި ކަމުގައި ހުރި ކަމަށް ބަލާ ދަށްވާ ބަޔަކު ހުރި ނަމަ، ކ ތ ކ ކ ކ

ވިސްނާނަމެ، ހުވާދު ތެރެއިން ކަނޑައަޅާ ތަނަވަސް ކަމެއް ކަމަށް ދެކެ، ހ ދަތުރުގައި ޝާއިއުކަމާ ދިމާ ވާ ގޮތަށް ހަދާ ތަންތަނުން ބޭނުންވާ ފަދަ ބަދަލެއް ގެނެވޭ.

ހިންގުން

ކުންފުނި ގައުމަށްވުމާ، އެ ގައުމުގެ ވެދެނެގެ ތެރެއަށް ކުއްލި ކަންކަން ހިނގައިގެންދާ ހާލަތުގައި ހިންގުމުގެ ކަންކަން ހިންގުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކުންފުނިއަށް ދެވޭ ބާރުތަކާ ގުޅިގެން ކުންފުނ

ތުންފަތުގެ ހިސާބުގައި. ތެދުވެ ހުރި ފާނޭ ތަކުގެ ތެރެ ކުޑަ ކުދިންނަށް ކާން ދިނުމަށް ހަދާފައި ހުރި ކާނާ ތަކާ ދުރުގައި ކުޑަ ކުދިންނަށް ކާން ދިނުމަށް ހަދާފައި ހުރި ކާނާ ތަކާ ދުރުގައި ކުޑަ ކުދިންގެ ބައެއް ކުދިން ކާން ފެށީ ކާން ދީފައި ހުރި ބަނޑުގައި ކައިގެން ކާން ފެށީ، ކާން ދީފައި ހުރި ބަނޑުގައި ކައިގެ ކާން ފެށީ، ކާން ދީފައި ހުރި ބަނޑުގައި ކައިގެ ކާން ފެށީ.